

ЗМІНИ ОБЛІКУ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Глобальний соціально-економічний розвиток формує виклики сьогодення, які по'язані з використанням комп'ютерних технологій для перетворенням інформації та послуг у цифровий формат з метою збільшення ефективності, доступності та обміну даними. Ці виклики не оминули і облікову систему, яка є основним джерелом інформації про діяльність суб'єктів господарювання для прийняття управлінських рішень та є найбільш сталим і консервативним ланцюгом управлінського процесу. Глобальний процес діджиталізації посприяв значній кількості суттєвих змін в бухгалтерському обліку. Загалом можна виділити чотири основні напрями, що характеризують результати такого впливу:

1. Зміна традицій ведення обліку, способів та методів отримання та надання інформації.
2. Зниження рівня цифрової асиметрії між зацікавленими сторонами, що знаходить відображення у впровадженні електронного документообігу.
3. Зміни об'єктів бухгалтерського обліку: поява нових (електронні гроші, криптовалюти) та трансформація наявних, що зумовлені змінами в методології оцінки об'єктів обліку через набуття ними нових якісних та кількісних показників.
4. Покращення якісних характеристик інформації в обліковій системі (своєчасності, достовірності, релевантності, документальної обґрунтованості) [1, с. 70-71].

Серед основних інновацій в сфері бухгалтерського обліку на сьогоднішній день науковці визначають такі як роботизація, хмарні технології (Cloud technology), інтернет речей (Internet of Things), штучний інтелект (Artificial intelligence).

Вплив цифровізації економіки впливає на всі три складові облікового процесу: методологічну, організаційну і технічну (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив цифровізації на бухгалтерський облік

№п/п	Обліковий процес	Вплив
1	Методологія	Безконтактна ідентифікація інформації (QR-кодування); використання криптовалюти в оцінюванні активів; потрійний запис при реєстрації і зберіганні даних про господарські факти у розподіленому реєстрі при використанні блокчейну
2	Організація	Створення і розвиток електронного документообігу, електронний формат фінансової звітності, адміністрування податків
3	Техніка	Використання потужної обчислювальної техніки та інноваційних технологій збору та обробки інформації, спеціалізованих облікових програм з метою формування глобального інформаційного середовища та забезпечення інформаційної безпеки

Методологія обліку, як сукупність прийомів і засобів відображення в грошовій оцінці та узагальнення об'єктів обліку з метою контролю господарської діяльності підприємства, в умовах цифрової економіки потребує змін. Це стосується практично всіх елементів методу бухгалтерського обліку. Документація на сьогодні зорієнтована на паперові носії інформації та їх комп'ютерну обробку. Цифрова економіка оперує електронною документацією, що потребує відповідного законодавчого регулювання та програмного забезпечення використання електронних документів в обліку. Вагоме надбання цифрової економіки у вигляді технології безконтактної ідентифікації інформації у вигляді QR-кодів, дає змогу зберігати великі обсяги інформації, при малому друкарському розмірі [2]. Нанесення QR-кодів на необоротних активах та матеріальних ресурсах значно зменшує час на проведення інвентаризації, спрощує збір даних та процес їхнього узагальнення, що одержані з різних

джерел. В оцінюванні зміни спрямовані на використання нових одиниць оцінки у вигляді криптовалюти, що потребує обліку операцій з емісії, розміщення, придбання, відчуження та здійснення з ними різних угод. Використання в обліку блокчейн-технології для миттєвого відображення транзакцій з любими активами, шляхом їх фіксації у блоках безперервного ланцюжка, зі збереженням інформації про всі транзакції в усіх учасників мережі змінює підходи до подвійного запису. Вона пропонує новий спосіб збереження і розподілу інформації, що змінює методологію подвійного запису на потрібний. Тобто відображення операції за дебетом і кредитом рахунків доповнюється обов'язковим їх записом в об'єднаному реєстрі, що змінює подвійний запис в обліку на потрібний [3]. Розвиток методології обліку відбувається і в запровадженні цифрової фінансової звітності, яка є ІТ-орієнтованою структурованою версією фінансової звітності.

Зміни в організації обліку в умовах цифрової економіки спрямовані на створення й функціонування системи електронного документообігу.

Технічна складова потребує використання відповідного програмного забезпечення, засобів розпізнавання інформації, розвинутих комп'ютерних мереж, хмарних технологій.

Література

1. Безручук С.Л., Грабчук І.Л. (2021) Основні концепції впливу цифровізації на якість бухгалтерського обліку. Економіка, управління та адміністрування. 2021. Випуск 4(98), 69–74. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-4\(98\)-69-74](https://doi.org/10.26642/ema-2021-4(98)-69-74)
2. Спільник І., Палюх М. (2019) Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. Інститут бухгалтерського обліку, контроль і аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 1-2. С. 83-96. DOI: <http://doi.org/10.35774/ibo2019/01/083>
3. Чиж В.І., Гавриленко В.О. (2022) Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством в умовах цифрової економіки. Науковий вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. Випуск 1. С. 88-93. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-15.